

REPUBLIKA SLOVENIJA

Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj

URAD RS ZA VARSTVO KONKURENCE

Datum: 10. 3. 2000

Št.: 30723-1/99-8

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28, Ljubljana (v nadaljevanju: Urad), je na podlagi 5., 7., 22. in 58. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 56/99; v nadaljevanju: ZPOmK), na podlagi 4. člena Zakona o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/1994, 47/1997) in ob smiselni uporabi določb Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 47/86 - p. b.; v nadaljevanju: ZUP), v zvezi s 1. odstavkom 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 1/1991) in na podlagi vloge Slovenskega zavarovalnega združenja, GIZ, Železna c. 14, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa direktor Mirko Kaluža, z dne 7. 12. 1999 (dopolnjene z dne 2. 2. 2000) sprejel naslednjo

ODLOČBO

1. Osnutek Sporazuma o določitvi minimalnih rizičnih kriterijev (v nadaljevanju: Sporazum) med spodaj navedenimi zavarovalnicami:

Adriatic, Zavarovalna družba d.d., Ljubljanska c. 3a, Koper;
Generali SKB Zavarovalnica d.d., Kržičeva 3, Ljubljana;
Slovenica, Zavarovalnika hiša d.d., Celovška c. 206, Ljubljana;
Zavarovalnica Maribor d.d., Cankarjeva 3, Maribor;
Zavarovalnica Tilia d.d., Seidlova c. 5, Novo mesto in
Zavarovalnica Triglav d.d., Miklošičeva 19, Ljubljana

je v skladu s tretjim odstavkom 5. člena ZPOmK in zato ni prepovedan in ničen.

2. Posamična izjema začne učinkovati z dnem sklenitve Sporazuma.
3. Posamična izjema se podeli za dobo 2 let od dneva začetka učinkovanja posamične izjeme.
4. Zavarovalnice morajo izpolniti naslednje obveznosti:
 - predložiti Uradu izvod sklenjenega Sporazuma o minimalnih rizičnih kriterijih ter ga obvestiti o morebitnih novih članicah združenja, za katere bo Sporazum obvezujoč;
 - vsaka zavarovalnica mora predložiti Uradu splošne pogoje zavarovanja avtomobilske

- odgovornosti, ki jih bo pripravila na podlagi tega Sporazuma in mu poročati o vseh spremembah, zlasti o vključitvi dodatnih rizičnih kriterijev, podprtih z izračuni;
- predložiti Uradu poročilo o ustreznosti spremenjenega načina določanja premij in doseženih pričakovanih rezultatih Sporazuma po enem letu od začetka učinkovanja Sporazuma
 - poročati Uradu o možnostih cenovnih popustov pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti z ustrezno utemeljitvijo le – teh;
 - vsaka zavarovalnica je dolžna nemudoma obvestiti Urad, ko bo premija dosegla potrebno višino, ki zavarovalnici ne bo več povzročala izgube v zavarovalni vrsti zavarovanja avtomobilske odgovornosti;
 - zavarovalnicam ni dovoljeno prodajati zavarovanja avtomobilske odgovornosti v paketu z drugimi zavarovanji brez predhodnega soglasja Urada.

5. Izrek odločbe se objavi v Uradnem listu.

O b r a z l o ž i t e v

Slovensko zavarovalno združenje (v nadaljevanju SZZ) je Uradu priglasiło osnutek Sporazuma in predlagalo, naj Urad ugotovi, da je Sporazum v skladu s 3. odstavkom 5. člena in zato dopusten. SZZ v vlogi navaja, da zavarovanje avtomobilske odgovornosti v Republiki Sloveniji izvaja šest zavarovalnic. Po Zakonu o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 70/94) so lastniki motornih vozil dolžni obvezno zavarovati motorno vozilo, preden začno to vozilo uporabljati v prometu in zavarovanje obnavljati, dokler je vozilo v uporabi. To zavarovanje zato predstavlja eno od najmnogičnejših zavarovanj nasploh, ki v portfelju zavarovalnic, ki izvajajo obvezno avtomobilsko zavarovanje, predstavlja 19,7 % delež v premiji neživiljenjskih zavarovanj v letu 1998. Zavarovalnice urejajo razmerja z zavarovanci, torej z lastniki motornih vozil, s splošnimi pogoji o zavarovanju avtomobilske odgovornosti. Iz vloge nadalje izhaja, da je država vse od uvedbe Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu z regulativo določala višino zavarovalne premije, ki so jo zavarovalnice morale kot temeljno zavarovalno premijo določiti. Zaradi prenizko določene zavarovalne premije so imele zavarovalnice na področju avtomobilskega zavarovanja vseskozi izgubo. Ta izguba je znašala od 25 do 30 %. Iz navedb v vlogi nadalje izhaja, da so zavarovalnice že v letu 1997 pristopile k analizam zavarovanja avtomobilske odgovornosti in glede na načelo individualizacije rizika ugotovile nujnost porazdelitve rizikov zavarovanja na posamezne skupine zavarovancev. Glede na dejstvo, da je bila zavarovalna premija do nedavna regulirana, zavarovalnice ne morejo takoj vstopiti v tržni sistem. Država je namreč izključevala vsako konkurenco, zato je glede na opisano stanje v zavarovalnicah potrebno neko prehodno obdobje, da se z uporabo novih kriterijev pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti zagotovi vzpostavitev trga, ki bo na podlagi izkušenj uvajanja novih rizičnih kriterijev v prehodnem obdobju zagotovil, ob nadaljnjem dopolnjevanju le-teh, popolnost zavarovalnega trga in zavarovalne konkurence. Po navedbah vloge se s Sporazumom vzpostavljajo le najbolj elementarni in določljivi kriteriji. Ob uporabi le-teh pa bo zavarovalnicam omogočena nadgradnja sistema z uporabo dodatnih rizičnih kriterijev, ki bodo pospeševali konkurenčnost na tem področju. Z uporabo skupnih rizičnih kriterijev se bo v prehodnem obdobju zagotovil zavarovancem pravičen delež dosežene koristi v diferencirani zavarovalni premiji, zavarovalnicam pa učinkovit prehod v tržni sistem in hkrati izboljšanje

zavarovalnega nadzora na področju zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

ZPOMK v 1. odstavku 5. člena določa, da so prepovedani in nični sporazumi med podjetji o pogojih poslovanja na trgu, katerih cilj ali učinek je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji. V 1. odstavku 7. člena pa je določeno, da Urad na zahtevo enega ali več udeleženih podjetij lahko odloči, da je sporazum v skladu s tretjim odstavkom 5. člena in zato ni prepovedan in ničen. S tem so mišljeni takšni sporazumi, ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali razdelitve dobrin ali če pospešujejo tehnični in gospodarski razvoj, pri tem pa zagotavljajo uporabnikom pravičen delež doseženih koristi. Vendar ti sporazumi ne smejo nalagati udeleženim podjetjem omejitev, ki niso nujne za doseganje navedenih ciljev, in dajati udeleženim podjetjem možnosti, da bi izključila pomemben del konkurence glede predmetov pogodbe.

Urad je po preučitvi Sporazuma ugotovil, da gre za sporazum, glede katerega so izpolnjeni vsi elementi iz 1. odstavka 5. člena, vendar da so obenem podane tudi vse pozitivne in negativne predpostavke iz 3. odstavka 5. člena in Sporazum zato ni prepovedan in ničen.

Obravnavani Sporazum bodo med seboj sklenile zavarovalnice, ki so podjetja v smislu določbe 2. člena ZPOMK. Predmet Sporazuma je določitev minimalnih rizičnih kriterijev, ki jih bodo zavarovalnice vključile v svoje splošnih pogojih in ki bodo poleg že uveljavljenih elementov predstavljali elemente za določanje zavarovalne premije za posameznega zavarovanca (2. člen Sporazuma). Iz navedenega nedvomno izhaja, da zavarovalnice s Sporazumom določajo pogoje poslovanja na trgu, namreč elemente premije, ki v zavarovalništvu dejansko predstavlja »prodajno ceno« storitve. Zavarovalnice v zvezi obravnavanim Sporazumom delujejo na trgu zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Iz samega Sporazuma kot tudi iz vloge izhaja, da je cilj Sporazuma zagotoviti predvsem transparentnost zavarovalnih pogojev za zavarovanca na eni in omogočiti postopno vzpostavitev trga ter doseči individualizacijo rizikov na drugi strani. Vendar pa Urad ugotavlja, da je učinek Sporazuma omejevanje konkurence med zavarovalnicami, glede na dejstvo, da določa elemente premije, ki jih morajo upoštevati vse zavarovalnice.

Urad nadalje ugotavlja, da bo izvajanje Sporazuma pripomoglo k ustreznemu razvoju obveznega avtomobilskega zavarovanja, kajti omogočilo bo učinkovitejši prehod v tržni sistem, razvoj v skladu s svetovnimi trendi, zagotovilo ustrezen obseg zbranih premij in individualizacijo premije, ki bo temeljila na porazdelitvi rizikov na posamezne skupine zavarovancev. Pri tem je Urad upošteval, da glede na dosednji način določanja premij zgolj na podlagi moči in vrste vozila in glede na to, da je bila višina premije pod državnim nadzorom, zavarovalnice niso statistično in aktuarsko obdelovale ustreznih podatkov. Posledica tega je, da zavarovalnice nimajo lastne baze podatkov, na podlagi katere bi lahko določile posamezne rizične kriterije in da so zato v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja pripravile Izračun zavarovalne premije za zavarovanje avtomobilske odgovornosti - osebni avtomobili. Ta izračun temelji na razpoložljivih in primerljivih statističnih podatkih zavarovalnic. Izračun določa potrebno zavarovalno premijo za zavarovanje AO - osebni avtomobili. V okviru izračuna so določeni tudi rizični kriteriji, po katerih se premija diferencira. Vsak kriterij je obravnavan posamično (opredeljen je njegov vpliv), tako da diferenciacija zavarovancev glede na rizičnost v okviru posameznega kriterija ustvari ustrezno obremenitev zavarovancev, zbrana premija pa ustreza povprečni premiji za posamezen riziko.

Korist Sporazuma za zavarovance bo v tem, da se bodo riziki porazdelili na posamezne skupine zavarovancev glede na načelo individualizacije rizika in da bodo zavarovanci posledično plačevali pravičnejšo zavarovalno premijo. Druga korist pa bo v tem, da bo za zavarovanca trg zavarovanja avtomobilske transparenten, saj bo imel jasen in natančen pregled nad ponudbo posameznih zavarovalnic. Urad nadalje ugotavlja, da zavarovalnice s Sporazumom sicer določajo enotne rizične kriterije, vendar ob tem dopuščajo, da posamezna zavarovalnica po svoji lastni presoji opredeli dodatne rizične kriterije, ki v zavarovalnici predstavljajo elemente rizičnosti (4. člen) in da samostojno odločajo o vrednosti posameznega kriterija, določenega s tem Sporazumom (5. člen). Iz Sporazuma nadalje izhaja, da je obvezujoč tudi za nove članice združenja, ki bodo izvajale obvezno avtomobilsko zavarovanje, ne glede na to ali so podale k njemu soglasje (12. člen).

Urad je na predlog SZZ podelil posamično izjemo za dobo dveh let. To utemeljuje zlasti s tem, da bodo zavarovalnice v tem času lahko vzpostavile vsaka svoj samostojen in primerljiv ter z ustreznimi zavarovalno – tehničnimi podlagami podprt sistem zbiranja in spremljanja statističnih podatkov za posamezne rizične kriterije. Po izteku tega obdobja je posamično izjemo mogoče podaljšati.

Urad je s to odločbo naložil zavarovalnicam dodatne obveznosti, ki naj zagotovijo Uradu zlasti nadzor nad izvajanjem Sporazuma in mu omogočijo, da se bo seznanil z učinki Sporazuma.

PRAVNI POUK:

Zoper to odločbo je mogoče vložiti tožbo v upravnem sporu pri Upravnem sodišču, oddelek v Ljubljani, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču, ali se mu pošlje po pošti. Tožba se lahko da tudi na zapisnik pri pristojnem sodišču. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto ali ko je bila dana na zapisnik.

Andrej Plahutnik
DIREKTOR

Vročiti:

- arhiv, tu
- Slovensko zavarovalno združenje, Železna c. 14, 1000 Ljubljana